

УДК 72.012.183

Г. М. Хавхун

канд. арх., доцент кафедри теорії архітектури КНУБА

ГРАФІКА В ІНТЕР'ЄРІ

Анотація: надається визначення поняття «графіка в інтер'єрі»; проведений структурний аналіз графіки як засобу формування інтер'єру; виявлені принципи розміщення графічних зображень в просторі інтер'єру.

Ключові слова: графіка, інтер'єр, функція, принцип розміщення.

Слово " графіка " веде свій початок від грецького *γραφω* - пишу, малюю. Мова графіки базується, головним чином, на виразних можливостях лінії, штриха, плями (іноді колірної), фону основи (білий або тонований), з яким зображення утворює контрастне або нюансне співвідношення. Графіка тяжіє до монохромності, або поєднання двох кольорів: білого (або іншого відтінку основи) і чорного (або якого-небудь іншого кольору фарбувального пігменту).

Інтер'єр (фр. *intérieur* — внутрішня частина, середина; від лат. *interior* — ближчий до середини) — архітектурно-художня організація внутрішнього простору приміщення, що забезпечує його функціональне призначення і комфортне перебування людини. Поняття інтер'єру включає наступні компоненти: просторову форму-оболонку, огорожуючі поверхні, предметне наповнення [1].

Поняття «графіка в інтер'єрі» не обмежується графічним розписом стін і має дещо ширший зміст. Так, наприклад, конструктивні елементи інтер'єру, посилені кольором у взаємодії з нейтральним фоном, можуть активно виявляти структуру простору, фіксувати увагу на структурних елементах, які формують інтер'єр; для направлення зорового руху членувати поверхні, підкреслювати ритм і масштаб. Вузькі, але яскраво забарвлені виступи дверних коробок, які обрамляють полотна дверей в коридорах, підкреслюють ритм їх розміщення. Віконні решітки з анодованого чорного металу або дерев'яні рами створюють графічний малюнок на площині скла. Відкриті сходи в об'ємі холу чи вестибюлю з їх об'ємно-просторовим ритмічним характером, зубчастою або уступчастою лінією торців маршу, віялоподібним розворотом сходинок і спіраллю поручнів, акцентованих контрастним до оточення насиченим кольором створюють динамічну просторову графічну композицію.

Тобто, поняття «графіка в інтер'єрі» включає:

- графічний малюнок (декоративно-композиційний елемент), виконаний в різних техніках на огорожуючих поверхнях;

- графічний малюнок опорядження: шпалер, плитки, підвісної стелі; рельєф тинькування;
- графіку віконних рам і вітражів;
- малюнок текстилю;
- графіку меблів, світильників, обладнання;
- графіку конструктивних елементів (колон, балок перекриття, перегородок, огороження галерей, сходів, тощо).

Метою дослідження є розширення можливостей використання графіки в процесі дизайн-проектування інтер'єрів житлових і громадських будинків з метою підвищення їх естетичної виразності і функціональної відповідності.

Історичний огляд свідчить про те, що розписи, орнаменти, мозаїки та інші декоративно-прикладні і монументальні види мистецтва супроводжували життя і побут людини із глибини тисячоліть існування людської спільноти. У різні часи теми, прийоми і правила зображення, техніка виконання і матеріали вдосконалювались, видозмінювались, появлялись нові. За критерієм «графічності інтер'єру» можна виділити періоди: стародавнього Єгипту, готики і модерну.

У стародавньому Єгипті графічність створювали монументальні форми колон, лінійний орнамент зображень і ієрогліфів, які покривали всю площу стін і колон, але при цьому були підпорядковані площині, а не руйнували її (Рис. 1 а). Для цього періоду характерний синтез конструкцій, рельєфу і розпису.

В епоху готики графічності інтер'єру надавали конструкції опор та склепінь, підкреслені кольором чи випуклим рельєфом лінії нервюр, малюнок вітражів та підлоги (Рис. 1 б). Таку графіку можна назвати просторово-конструктивною [2].

В період модерну лінія стала основним формотворчим елементом інтер'єру. Декоративні зображення на стінах, меблі, світильники, дверні прорізи, перекриття – всі ці елементи чітко промальовувались і виділялись, а їх контури створювали суцільний об'ємно-просторовий графічний малюнок (Рис. 1 в). Для модерну характерний синтез всіх видів мистецтв, дизайну і архітектури.

Графіка є активним засобом формування інтер'єру. Проведений структурний аналіз виявив, що графічні зображення можуть бути розміщені на огорожуючих поверхнях: стіни, перегородки, підлога, стеля; в просторі інтер'єру: декоративні перегородки, світильники, меблі, конструктивні елементи, що акцентовані контрастним до оточення кольором. За технікою виконання: художній розпис; фреска; рельєф; різьблення; мозаїка; вітраж;

шпалери; керамічна плитка; текстиль; декоративне тинькування. За темою зображення: орнамент; абстракція; панорама; сюжет; текст.

*Рис. 1 Просторово-конструктивна графіка історичного інтер'єру:
а - Стародавній Єгипет. Храм Амона. XV-XVIII ст. до н.е.; б - Склепіння собору у Вінчестері; в - Інтер'єр школи монастиря св. Терези (арх. А. Гауді)*

Найбільш поширеним функціональним навантаженням графіки в інтер'єрі є її декоративна функція. Але крім декоративної, графіка може виконувати ще низку функцій: задавати композиційний ритм – ритм вертикальних конструктивних елементів, рам вікон тощо; бути декоративно-композиційним акцентом; виявляти структуру простору – як правило це здійснюється шляхом виявлення контрастним кольором контурів перегородок, балок перекриття, огороження галерей, конструктивних ліній сходів тощо; акцентувати структурні елементи інтер'єру кольором, фактурою, матеріалом; відобразити функцію приміщення через тематику зображення (дитячу, морську, спортивну, етнічну тощо); доповнювати загальне стилічне рішення інтер'єру; створювати ефект ілюзії з метою розширення простору (малюнок-перспектива), імітації рельєфу (грязайль), або просто дизайнерської оригінальності; створювати психологічний настрій шляхом поєднання певних кольорів, тематики зображення тощо; корегувати простір – ілюзорно збільшувати або зменшувати реальні розміри.

Виявлені наступні основні принципи розміщення графічних зображень в просторі інтер'єру: лінійний; площинний; об'ємний; просторово-конструктивний.

Лінійний – чітко виявлена лінія як засіб формування інтер'єру. Лінійні форми відрізняються переважаючою довжиною над шириною і товщиною. Лінія (світлова, графічна) як направляюча руху – поширений дизайнерський прийом для приміщень горизонтальних комунікацій в житлових і громадських

будівлях (Рис.2а). Лінійна графіка може бути прямолінійною і криволінійною. Розташовуватись на площині, в просторі інтер'єру, об'єднуватись в об'ємну форму. Лінією або накладною рейкою може підкреслюватись сполучення огорожуючих поверхонь або межа різних за фактурою, текстурою або кольором площин. Такий прийом застосовується для з'єднання окремих частин планувальної структури і є активним засобом просторової композиції.

Площинний – графічне зображення розміщене на площині стіни, стелі, підлоги, вікон і займає всю поверхню – площинно-килимове розміщення (Рис.2б), або невелику її частину - фрагмент на площині. Площинно-килимову графіку створює рисунок шпалер, рельєф декоративної штукатурки, вітраж, рисунок швів плитки, наливної підлоги, підвісної стелі тощо. Візерунок килимової графіки може бути геометричним, рослинним чи абстрактним. Для членування кольору може використовуватись тонка колірنا або чорна лінія. Чорний контур добре підкреслює обрис колірних плям, підвищує їх яскравість і чистоту, відокремлює один колір від іншого при їх стиканні і одночасно полегшує їх гармонізацію; в ролі контурної сітки надає композиції площинний характер; допускає будь-які поєднання кольорів подібно вітражу. Досить часто малюнок опорядження використовується для корегування сприйняття простору або є фоном для композиційно декоративних елементів та меблів. Поєднання різних малюнків або різних матеріалів використовується для візуального зонування простору.

Площинно-фрагментарно може вирішуватись рисунок-фреска або постер на стіні, невеликі вітражні вставки, вироби декоративно-прикладного мистецтва, які створюють композиційно-декоративний акцент, сприяють індивідуалізації та емоційній цілісності інтер'єру.

Останнім часом особливою популярністю користується текстова графіка: цитати, фрази і слогани в інтер'єрі. Вони можуть бути оформлені в рамку чи написані просто на стіни або меблях. Зміст виразів, зазвичай, передбачає емоційно-психологічний вплив. В громадських приміщеннях досить часто текст є носієм інформації про фірму і її статус, носить презентаційну функцію, вказує напрям руху, є піктограмою.

Об'ємний - графічний дизайн предметного наповнення інтер'єру (меблі, світильники, вироби декоративно-ужиткового мистецтва) підкреслений контрастним до оточення кольором (Рис. 2в).

Просторово-конструктивний – конструктивні елементи (сходи, перегородки, балки перекриття, колони, підвісна стеля, галереї тощо), підкреслені контрастним до оточення кольором, формують просторову композицію інтер'єру (Рис. 2г).

Досить часто принцип розміщення графіки в інтер'єрі поєднує кілька напрямків або є проміжним між ними: площинно-лінійний; об'ємно-лінійний; лінійно-просторовий тощо.

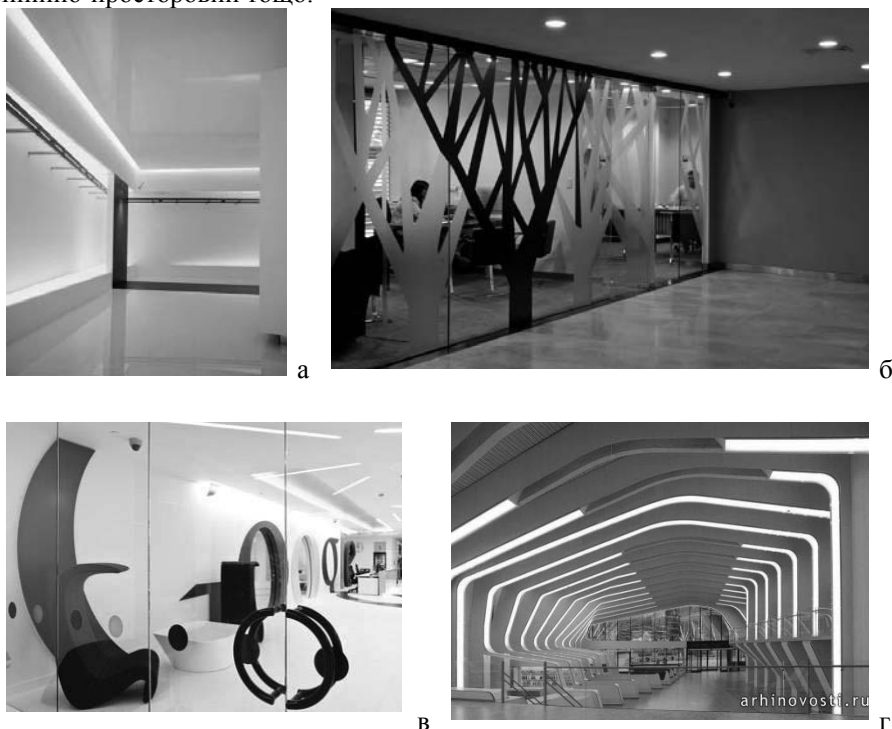

Рис. 2 Принципи розміщення графіки в інтер'єрі (приклади): а – лінійний [4]; б-площинний; в – об'ємний [5]; г- просторово-конструктивний

Вибір принципової моделі «графічного» інтер'єру залежить від низки факторів: функція приміщення; аудиторія, на яку розраховане приміщення; об'єм приміщення; загальне стиліове рішення; творчий потенціал дизайнера.

Сьогодні вимагає пошуку нових засобів і прийомів включення графічних зображень в простір інтер'єру, які мають базуватись на нових просторових та фактурних рішеннях, бути частиною кольоро-пластичної побудови простору. Вибір художніх прийомів і технологічних засобів дизайну інтер'єру залежить від специфіки простору і має враховувати аспекти його психологічного впливу на людину, принципи структурної та композиційної організації та особливості життєвих процесів.

Застосування графіки при формуванні інтер'єрів житлових і громадських будівель допомагає організувати архітектурний простір, конкретизувати ідею оформлення, створити і підсилити певну емоційну ідею і є одним із ефективних засобів створення індивідуального характеру та художнього образу інтер'єру.

Рис. 3 Приклади «графічного» інтер'єру

Література

1. Ефимов А.В. Архитектурно-дизайнерское проектирование: Учебное пособие/А.В.Ефимов, М.В.Лазарева, В.Т.Шимко.-М.: «Архитектура-С», 2008.-136с.
2. Искусство Средних веков. Искусство готики — электронный альбом на CD, электронное издательство «Директмедиа», М., 2008

3. Тимофієнко В. І. Архітектура і монументальне мистецтво: Терміни та поняття / Академія мистецтв України; Інститут проблем сучасного мистецтва. — К.: Видавництво Інституту проблем сучасного мистецтва, 2002. - 472 с.
4. Architecture Images of Inspiring Womensclothingstore Byelevationworkshop Photos. [Електронний ресурс] –Режим доступу: <http://www.mutram.com/asian-creativity-at-its-best-the-songmax-clothing-store-for-women>
5. Google office by Scott Brownrigg. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dezeen.com/2011/01/28/google-office-by-scott-brownrigg/>

Аннотація

Дается определение понятия «графика в интерьере»; проведен структурный анализ графики как средства формирования интерьера; выявлены принципы размещения графических изображений в пространстве интерьера.

Ключевые слова: графика, интерьер, функция, принцип размещения.

Annotation

The definition of "graphics in the interior" is given; structural analysis of graphics as a mean of interior is performed; principles of graphics placement in spacious interior are defined.

Key words: graphics, interior, function, allocation principle.

УДК 72.01:711/338.439.5

Л. В. Шлапко,
аспірант,

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

**ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МЕРЕЖІ ОПТОВО-РОЗДРІБНИХ
ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКОВИХ КОМПЛЕКСІВ НА РІВНІ РАЙОННОГО
ПЛАНУВАННЯ**

Анотація: розглянуто проблему формування мережі оптових та оптово-роздрібних продовольчих ринкових комплексів на рівні районного планування. Досліджено стан оптово-роздрібної продовольчої торгівлі в районах Полтавської області. На базі проаналізованого матеріалу було визначено необхідну кількість та місць розташування оптово-роздрібних продовольчих ринкових комплексів в Полтавській області.

Ключові слова: оптовий ринок, оптово-роздрібний ринок, продовольчий ринок, ринковий комплекс, мережа ринків, ринкова інфраструктура, торговельний процес.